

20

Unë i njoh menjëherë shkronjat

Qëllimi

N e ushtrojnë aftësinë e tyre, për t'i njohur shkronjat dhe rrokjet me shikim të parë. Kjo çon tek një shpejtësi më e mirë në të lexuar.

kl. 1–4

10–15 min.

Materiali:
Varësisht nga lloji i ushtrimit,
fletë të parapërgatitura,
shih më poshtë.

Rrjedha:

Qëllimi i identifikimit të automatizuar të shkronjës së mundshme në gjuhën e parë – sidomos për ata që nuk e njohin atë nga gjuha e shkollës – mund të kontrollohet me ushtrime të ndryshme. Shembuj:

- Të mblidhen shkronja (shih më poshtë ushtrimin a; detyrat mund të ndryshohen sipas dëshirës).
- Të bashkohen shkronjat. Për këtë qëllim janë të përshtatshëm dy ose tre shirita letre, në të cilët ABC-ja është shkruar lexueshëm. Këta shirita tani mund të vendosen pranë ose nën njëri-tjetrin dhe të zhvendosen pranë njëri-tjetrit, në mënyrë që gjithnjë të lindin kombinime të reja.
- Grupet e shkronjave të njihen shpejt (shih më poshtë ushtrimin b).
- Rrokjet të bashkohen (gjithashtu shkon mirë me shirita, siç përkruhet më sipër tek «Të bashkohen shkronjat»).
- Të lexohen shkrime të pazakonshme (këtë mund ta bëjnë M në kompjuter duke e kthyer një tekst në tipe të ndryshme shkrimi).

Vërejtje:

- Natyrisht një vlerë të rëndësishme në këto ushtrime marrin ato shenja të cilat N nuk i njohin nga gjuha e shkollës. Krahaso për këtë Kap. 1a në hyrje.
- Shumë ushtrime janë të përshtatshme për të punuar në punë me partner.
- Shumë prej këtij lloji të fletëve të ushtrimit mund t'i bëjnë N e vjetër për të rinjtë.
- Sigurisht, ushtrimet e këtij lloji, nëse është e nevojshme gjithashtu mund të kryhen me N e vjetër, në qoftë se ata ende kanë paqartësi në identifikimin e grafemës në gjuhën e parë.

Ushtrimi a)

Sa M i gjen ti?
Kërkoji të gjitha P!
A ka më pak apo më shumë Ë?

P T U F M Ë H J K F M L R Ë D M N P Q M Z G G O P
H Ë M N Ë S L R J L M Ë N D H B Ë B E Ë M Ë K R Th
Gj N O Y P B M Ë Z K P Ë N L R N P E R N L G P A M
E J L K A G T H I R Dh L B P M T A B P C N R M S L F
J P Q X Y G I D M T K T Nj Q Zh A Rr Q M O D G F H
K R O E N X M Xh N V C I K T L Th P N E M O U T F
H G Dh L B P M Zh A Rr Q J L M Ë N D P Q X Y G I D
B Ë B E Ë M Ë K R Th Gj N O Y P B M Ë Z K P Ë N L R
N P E R N L G P A Ë M N Ë S L R J L M Ë N D H B Ë

Ushtrimi b)

Kërko tek fjalët e mëposhtme sh, shp, dhe pr. Shkruaji se sa i ke gjetur.

sh ○ shp ○ pr ○

shkolla, pëshpërit, pres, shqip, Prishtina, shtëpia, shpejtësia, pranvera, ashpërsia, shqiponja, provoj, shpërqëndroj, shpirti, prapësoj, shteti, pranoj, shporta, pragu, Shqipëria, shpati, prek ...

21

Unë i lexoj fjalët gjithnjë e më shpejt

Qëllimi

Qëllimi është njohja e shpejtë e fjalës, si dhe ushtrimi dhe zhvillimi i ilustrimeve të fjalëve shumë të shpeshta, të cilat identifikohen menjëherë dhe nuk duhet të deshifrohen shkronjë për shkronjë (leksik pamor). Kjo çon në një shpejtësi më të mirë leximi.

kl. 1–4

10–15 min.

Materiali:
Varësisht nga ushtrimi,
fletë të parapërgatitura,
shih më poshtë.

Rrjedha:

Qëllimi i identifikimit të mundshëm të ilustrimeve të fjalëve veçanërisht të shpeshta në gjuhën e parë mund të drejtohet me ushtrime të ndryshme. Shembuj:

- Leximi i fjalëve me pengesa (shih më poshtë ushtrimin a).
- Njohja menjëherë e fjalëve të vogla (shih më poshtë ushtrimin b).
- Leximi i fjalëve me shkronja rrëshqitëse (shih më poshtë ushtrimin c).
- Fjalët rimuese të gjenden për fjalë të shpeshta (topi – shkopi – i mirë – i lirë ...).
- Në një tekst – për shembull, në një artikull gazete apo në një kopje të një tregimi – të kërkohen një ose më shumë fjalë të shpeshta dhe të ngjyrosen (p.sh., «shumë», «tepër», «ndoshta», ose fjalë që shfaqen herë pas here në këtë tekst).
- Të lidhen fjalët: N marrin një fletë me çifte fjalësh, që i takojnë një grupi, por të cilat janë shkruar të ndara dhe të ngatëruara. Tani ju duhet të lidhni me shigjeta, ato fjalë që i takojnë një bashkësie (p.sh. mekanik – kaçavidë; qen – leh etj).

Vërejtje:

- Shumë ushtrime janë mirë të përshtatshme për përforsim në punën me partner.
- Shumë nga ky lloj fletësh të ushtrimit mund t'i bëjnë N e vjetër për të rinjtë.
- Sigurisht, ushtrimet e këtij lloji, nëse është e nevojshme mund të kryhen gjithashtu me N e vjetër, në qoftë se ata ende kanë paqartësi në identifikimin e grafemës në gjuhën e parë.